

GORIŠKI SLOVENEK

IZHAJA VSAKO SOBOTO.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

Naročnine: Italijanska kraljevina
Celo leto Lir 10.— — Pol leta
Lir 5.— — Tri mesece Lir 2.50
En mesec Lir 1.—

Oglasi: Oglasi na drugi strani Lir 1.—
za vrsto — Mali oglasi Lir 50.0
za besedo — Znižane cene za
letne naročnike.

ZA VOJNO ALI MIR?

Danes ko smo mi Slovenci Julijske Benečije prepusteni takorekoč samim sebi, ne more biti drugače kakor da vskipeva nacionalizem v najhujših oblikah. Toda če pridemo res enkrat do tega, da se otvorijo meje in obudi trgovina med Italijo in Jugoslavijo, lahko rečemo da je pričela tudi doba novega življenja.

Oni, ki nas danes napadajo, se bodo morali odločiti, ali naj tudi naprej svojemu narodu materijelno škodujejo, ali pa da svojo politiko temeljito revidirajo in drugače presojujejo položaj v Julijski Benečiji. Tedaj se bode videlo koliko veljave ima rapalska pogodba, je-li stvar namreč oba naroda za ohranitev miru ali pa hočeta prepustiti, da odloči poskus sreče v orožju.

Za sedaj pa ima seveda svojo glavno besedo zgolj nacionalizem ali imperijalizem. Menda je danes malo razumniških glav, ki bi ne podlegle tej podedovani in splošni hipnozi in zatogadelj ni mogoče, vsaj sedaj ne, upati, da bi prišlo do kake nenadne spremembe v pisanju in mišljenju narodnjaško navdahnjenih Slovencev.

Ker pa po človeški sodbi ne more obstati nobena stvar na mrtvi točki, lahko upravičeno računamo na to, da pri sedanjih politikih ni mogoče vstrajati, kajti pomislimo le to, kam nas dovede dosledna narodnjaška politika.

Nacionalizem se izraža namreč približno tako le: «S tem, da si rojen in govoriš kot Slovenec, tvoriš del slovanskega plemena. Ako hočeš kot individuum kaj prezentirati na svetu, povišuješ čez vse vrline naroda, ki mu pripadaš. Opravičeno ali neopravičeno je vsejedno, saj zastopaš v tem pogledu pleme in ne sebe. Čim omejenjši si kot individuum, tim bolj ti mora biti ležeče na tem, da dvigneš vrednost svojega naroda. (To dokazuje že dejstvo, da so bila kulturno dozorela plemena absorbirana od kulturno nižje stoječih priseljencev). S tem pa, da ti dovoljuje nacionalizem pretiranje, postaneš instrument narodnjaške politike. Ker pa je dalje urejen svet tako, da izkorisčamo jeden drugega, sledi dalje, da spadaš k izkorisčancem ali pa k izkorisčevateljem naroda. Poslednje spoznaš na tem, da vodijo besedo v tako zvani narodni politikih. Ker pa konča dandanes vse izkorisčevanje v denarnem blagostanju, lahko izvajaš dalje, da so vse trgovinske pogodbe, vojaški in gospodarski dogovori, ako slučajno nisi osebno v njih zainteresiran, pisani na tvojo narodnjaško kožo, ki bo morala v vojsko, prenašati v imenu narodnosti batine in zaničevanja, ker je namreč pisano tako, da je tvoja pravica govoriti slovensko istovetna z materijel-

nimi interesi tiste male skupine ljudi, ki ti dokazuje, da imaš po njih zasluge pravico govoriti slovenski in da je to vrhunec človeške sreče.»

Ravno za to misli nacionalizem, ki je istoveten z imperijalizmom, da je upravičen zahtevati od tebe vsako žrtev, za plačilo ti ponuja jugoslovanske šole, jugoslovansko blagostanje in slične «udobnosti», ki jih človek nenarodnjak ne more doseči.

Recimo dalje tudi odkritično, da se do te meje vjemamo z nacionalistično politiko, ako bi ista ostala v teh mejah. Toda je zlodej, da stvar ni vedno tako enostavna kakor smo jo opisali.

Dosledno izvajanje gorè opisanega nacionalističnega programa bi bilo in je seveda v Jugoslaviji igrača, ni pa tako pri nas, odkar je stopila v veljavo rapalska pogodba. Z le-to pogodbo smo bili nenadoma prikljopljani novi nacionalistični državi, v kateri živi narod, ki ima v svojem nacionalizmu ista nagnenja kakor vsak drugi narod. V svojem razmahu je dovolj dosleden, kar nam potrjujejo v naši deželi nastale razmere.

Nam se je vsled tega in zadržanja goriških Slovencev zdel položaj takoj nevaren. Razmišljali smo, kako bi se dal omiliti položaj in ohraniti našemu slovenskemu življenju vse one življenske pogoje, ki so zagotovljene vsakemu človeku kot državljanu.

Stopili smo torej nekoliko višje in rekli: Italijani in Slovenci, obojni čustvujejo kot ljudje in vedò kaj so človeške pravice, brez katerih je človek suženj. Ako nam ni dano biti Jugoslovonom, ne vidimo pa tudi nobenega vzroka, da bi ne smeli uživati polne svobode kot Slovenci Julijske Benečije. Ker smo podedovali jezik, slovensko mišljenje in običaje od naših pradedov, (ki so se bili tudi za Italijo, s tem da so odganjali Turke od njihovih naskokov proti zapadnim državam), ni mogoče od nas zahtevati, da bi se čez noč «asimilirali» v Italijane in tudi ne moremo pojmovati, da bi to zahtevali interesi italijanske države.

V svrhu lažjega prenašanja naše osode rabimo pa popolno svobodo državljanov. S tem menimo se vspostavi ravnotežje med obema državama in narodoma, ne da bi se godila jednemu ali drugemu prevelika krivica, ampak narobe se vidi v tem razmerju nekako možnost, da se spravimo etnografične težkoče jedne in druge države v nekako skladje, v katerem bi se mogle okoristiti obe državi.

Nacionalizem bi moral stopiti v ozadje v Julijski Benečiji v svrhu, da pride do najozjih trgovskih in kulturnih stikov z Italijo.

Mesto ščuvanja in preganja nja, bi morala biti povsod na na čelu beseda «Sodelovanje» «kooperativizem» v znamenju enakopravnosti in pravice.

To bi bil naš zgloglasni «bandelizem», katerega pa nas ni prav nič sram, ker je edina možnost, da se povrnemo v tej deželi k plodovitemu delu, mesto da bi se zgubljali v problemih, kojih ne bomo mogli nikdar vresničiti, še manj pa vsiliti jih nasprotnemu nacionalizmu. Toda o tem drugič.

Kmetje in delaved - Zadruga - Virgilij Šček

Pred nekaj časom smo imeli prvič priliko konstatirati v «Edinosti» nekako pozornost na kmete in delavce. Dosedaj namreč so imeli tam pri «Edinosti» za človeka edino jurista, profesora, duhovnika ali najmanj učitelja. V to svojo «inteligentno vlogo» so se tako zajedli, da so vedno le zaničljivo pisali o delavcih, o kmetih — o gospodarstvu (seveda le v smislu krepkega kmeta) pa je bilo komaj govora.

Da bi slučajno gospodje okoli «Edinosti» ne počutili nikdar žeje po teranu ali vipaveu, menda bi za kmete niti vrstice ne spisali. Mogoče pa je tudi vzrok ti novi prikazni v «Edinosti» dejstvo, da so dobili na čelo uredništva osebo, ki gotovo ne dela velike škode vinu, a mu straši po glavi, kmetstvo vprašanje ker je prišel «frišen» iz Jugoslavijo.

Toda dovolj s temi opazkami. Na vsak način sklepamo, da je velenarodnjaškim gospodom pri «Edinosti» tik pred volitvami postalo tesno, jako tesno pri srcu in za to omenjajo sedaj večkrat «kmete in delavce». Očividno gre za demagogijo, kajti ta izraz je bil običajen pri ruskih komunistih in se ga danes poslužuje tudi slovenska edinaška stranka, da bi zmešala pojme bodočim volilcem.

«Kmetje in delavci! Vi razpolagate s tisočermi glasovi, odajte jih vsi brez izjeme, «edinaški stranki», oni vam preskrbe vojno z Italijo, batine in zaničevanje slovenskega plemena v Julijski Benečiji ter vam izposlušujejo, da Vas sledečo do nagega v imenu jugoslovanske politike, ki je najsvetejša in najpravičnejša na svetu.

Da je to edino prava politika, Vam dokazuje dejstvo, da «Edinost» še danes obstoja, da je po čudežu rešena kljubu mnogobrojnim fašističnim napadom. Saj vidite kako se nabirajo okolu nje vsi slovenski apostelji, ki nameravajo zasesti bodoče poslanske prestolčke.

Le tu Vam nalijejo čistega jugoslovanskega vinca, ki Vas bode navduševalo za vse, kar je proti Italiji.

Da, da tako zbijamo bridke šale, a sreče se nam krči, ko opazujemo, kako propadamo v znamenju iste politike, ki se nam oznanja kot rešilna.

«Kmetje in delavci» to dobro vedo in se gibljejo, na Krasu v za jugoslovanske politike nevarnem smislu. Za to pa jih vidiš tudi nekoliko živahnješe na delu naše narodnjake.

Med njimi se je pojavila zadnje čase nova zvezda v osebi Vergilija Ščeka, ki oznanja jugoslovanski evangelij v programu zadrug.

Že delj časa opazujemo njegovo pisanje in delovanje in mora se priznati, da ima možskosti in skozi sposobnosti za političnega agitatorja, kakor jih za zadrugarja nima.

Treba je namreč vedeti, da rabi politika doneče besede, ki posameznikom imponirajo in med te spada brezdvomno tudi «zadruga». V zadrugi je namreč zapopadeno, da rabijo tudi tvoje sodelovanje, da pridejo tvoja narodna individualiteta do veljave, čeravno seveda v jako omeje nem smislu.

To je dovolj jasno izraženo v postulat «centralizacija». Šček bi hotel vse centralizirati, to je spraviti vse pod svojo kapo, kajti centraliziji, ki bi je on ne ustvaril, bi seveda nikdar ne pristopil.

Baš za to pa je popolnoma brezpredmetna druga zahteva, da naj bodo zadruga gospodarske in ne politične. Saj se vsa svetovna politika suče edino le okolu gospodarstva in naše zadruge naj bi bile nepolitične, to je, v njih ne bi smeli imeti nihče besede razven Ščeka.

Tako bi se zamašilo vsakemu usta in na svetu ne bi bilo treba nikake politike.

Potem ko bi zgradil Šček vso to ogromno stavbo «jugoslovanskih» zadrug, bode mislil še le na «strokovnjake», ki mu bodo pomagali držati ovčice skupaj.

Gospodu Ščeku nimamo vsled tega drugega povedati kakor, da je to stara politika in da nimajo njegove zadruga ničesar originalnega, ničesar vzvišenega. To je pač običajna kamorija, s katero se nikamor ne pride.

Na vrh naj pridejo strokovnjaki in od dosedanje politike popolnoma neodvisne osebe, potem še le zamore upati naš narod na boljše čase. Po Ščekovih zadrugah pa mu najbrž ne bode dosti pomagamo.

Iz italijanske zbornice

Kriza, ki je visela nad italijanskim parlamentom vsled vprašanja krušne cene, se je razpršila, ker se je zvižavnosti Giolittija posrečilo popolnoma paralizirati vmešovanje socialistov.

Pri načelnem glasovanju za razpravo krušne cene ali pa za odložitev je bil zadnji predlog zavrnjen z 207 glasovi proti 66 imi.

Tako se je otvorila debata o krušni ceni in pričakovati, je da vlada spravi svoj predlog z malenkostnimi spremembami skozi.

S tem bi se nekoliko zboljšal italijanski državni kredit, dasi

še ni mogoče predvidevati vseh posledic, ki jih bo imel ta povisek za italijanski proletarijat.

Po krušni zadevi se misli vlada poskusiti s šolsko retormo. Italijansko časopisje oznanja kot kritičen moment za Giolittjevo vlado. Toda zdi se, da ista vstraja na svojem načrtu in da s tem vzdržuje nekako krizo.

Kdor pa ima bistre oči za politiko, si ne more prikrivati možnosti, da je kriza umetnega značaja, ker se že delj časa namiguje po uradnem časopisju, da bi bilo umestno vprašati javno mnenje v šolskem vprašanju.

Istinito pa hoče vlada vedeti je-li prišel ugodnejši trenutok za volitve in je-li bi se ne dalo z novimi volitvami razbiti vladi sovražne skupine leščarjev.

Radi tega je jako verojetno, da se vlada zatoče k temu poskusu kakor hitro reši vprašanje krušne cene. Značilno je namreč, da gotovo časopisje agitira za to idejo in da ni od nobene strani pravega ugovora proti tem nameram, s katerimi se hoče prizadeti socijalistom smrtni udarec.

Venezelos o sevreski pogodbi in vzhodnem vprašanju

«Le Petit Parisien» objavlja pogovor, ki ga je imel njegov sotrudnik z Venezelosom. Venezelos je branil z veliko vnemo stvar Velike Grške, kakor jo predvideva sevreska pogodba, ki je njegovo delo. Pomagajte mi — je rekel Venezelos — da zmaga resnica nad zlohotno pravljico, da sem jaz sporazumljen s kraljem. Kralj je na svoji strani, jaz pa na svoji. On se ni izpremenil in jaz tudi ne. Toda jaz ostanem grški državljan in kot patriot imam tudi svoje dolžnosti. Na vprašanje, kaj namerava storiti z ozirom na sevresko pogodbo, je Venezelos odgovoril: Prizadevam si z vsemi svojimi močmi, da se ta pogodba ne bi izpremenila vsaj, v kolikor je prizadeta Grška. V zasebnih pogovorih ne morem braniti stvari svojih sodržavljanov in priti na dan z vsemi dokazili, ki jih smatram za veljavne. Za kulisami pa delam vse, kar se mi zdi pravično. Glede svojih dokazil o tej stvari je Venezelos rekel: Rekel sem, da je Grška uslužila zavezniškom, kolikor je bilo v njeni moči. Njena armada je dve leti po premirju še nedotaknjena. Reko se je, da prenaša stroške sporazum. To ni res. Grška prenaša sama vse stroške in jih bo prenašala tudi dalje kljub nepovoljnemu položaju svoje valute, ki je nastal vsled gospodarske blokade in vsled neizvršenih obvez nasproti njej. Reko se je tudi, da grška vojska ne prenaša posebne koristi. Predočite si malo, kaj bi bilo prišlo na Turškem, v Mezopotamiji, Ciliciji, Siriji in Palestini, ako bi naše čete ne bile zadržale enakega števila turških čet. Bi li bilo drugače mogoče naloziti turškim zastopnikom mirovne pogoje zmagovalca? Jaz mislim da ne! Bodite prepričani, da

mi ne zapustimo našega položaja, kajti ozirni na našo varnost nam kljub vsemu nalagajo, da moramo ostati trdna moč in rezerva za bodočnost. Vi in mi skupaj bomo dali staremu vzhodu to, kar mu manjka, namreč mir, napredek in varnost.

Pogajanja med Češkoslovaško in Italijo v Rimu

Italijansko-češkoslovaških pogajani v Rimu so udeležuje 18 italijanskih in 14 češkoslovaških zastopnikov. Delo je razdeljeno med štiri podkomisije: 1. Podkomisija za trgovinsko pogodbo, 2. podkomisija za prometna sredstva, 3. podkomisija za finančne obveze in 4. podkomisija za pravna vprašanja. Kom. Luciole je bil izvoljen za predsednika konference, a za njegovega namestnika sekcijski načelnik Fierlinger. Vsaka podkomisija si je izvolila predsednika in podpredsednika. Konferenca bo trajala kakih 10 dni, t. j. približno do prihodnjega četrtka. Podkomisija za prometna sredstva se pogaja predvsem o razdelitvi prometnega materiala bivše Avstrije in o neposrednem prometu med Italijo in Češkoslovaško.

Otvoritev angleškega parlamenta

Novo zasedanje parlamenta se je otvorilo z običajnimi svečanostmi. Po poti, koder je šla kraljeva kočija, je policija vzdrževala strog red. Občinstvo ni bilo pripuščen v lože iz strahu pred napadi s strani fenijancev. Kralj Edvard je prečital prestolni govor, v katerem je rekel, da so odnosi z drugimi državami prijateljski. Upam — je nadaljeval kralj — da se bo napravil na londonski konferenci korak dalje na poti k izvršitvi mirovnih pogodb, k vzpostavitvi sloge v Evropi in miru na vzhodu. Upam tudi, da bodo imela pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Rusijo dober uspeh. Kralj je nato orisal glavne črte angleške kolonialne politike in je izrazil upanje, da se bo mir v Egipt in Indijo kmalu povrnil. Potrebni so novi davki in stroške bo treba skrbeti kolikor le mogoče. O Irski je kralj rekel: Položaj na Irskem je zame še vedno predmet skrbi. En del irskega naroda se poslužuje še nadalje zločinskega nasilja z namenom, da bi ustanovil neodvisno irsko republiko. Na ta način se ne more doseči ne irsko zedinjenje ne irska samoupravna vlada. Ukrepi, ki so se odredili na Irskem, se izvršujejo, upam pa, da bo večina irskega ljudstva kmalu odklonila nasilje ter da bo hotela sodelovati pri stvarjanju in uveljavljanju zakona, ki mu bo dal samoupravno vlado in državno uredbo, s pomočjo katere se bo edinstvo Irske uresničilo po ustavni poti. Nato je kralj napovedal zakonske načrte za ublažitev krize brezposelnosti, za zopetno uvedbo svobodne trgovine s premogom in za preureditev doljne zbornice.

Domače vesti

O v porabi vojne odškodnine: — Radno se poroča: Z ozirom na večkrat nastale dvome, je-li obvezuje prejem vojne odškodnine popolno vspostavitve poškodovane nepremičnine se je zdela ministertvu za osvojenih dežele potrebno, da se izjavi, kako se v tem pogledu misli na pristojnih mestih.

Pred vsem obstoja za vsakega, ki se poteguje za vojno odškodnino obveznost vporabiti isto za ravnosti namen, za katerega mu je bil nakazan.

Pri vprašanju pa, je-li ima s prejeto odškodnino, od katere se itak odbije starostni odstotek, zgraditi na pr. stavbo v ravnostem obsegu kakor poprej, se je prišlo do zaključka, da zakon tega ne zahteva, ampak zahteva edino to, da se vojno odškodnino do cela vporabi, četudi nova stavba ne odgovarja več prvotnemu obsegu. Poklicane oblasti imajo vsled tega nadzorovati, da se izdani denar res vporablja po predpisih to je za vspostavitve dežele. Za morebitni večji potrošek, ki ga zahteva vspostavitve nepremičnin v prejšnjem obsegu, država pa ne odgovarja.

Novi zakoni. — Z aneksijo se raztegne na naše dežele več novih zakonov. Tako je že pripravljena razglasitev zakona glede gradbe ekonomičnih in ljudskih hiš, s čemer se namerana odpomoči stanovanjski bedi. Spodaj priobčamo tudi zakon o kolekih, ki je sicer v veljavi ože od 1. novembra, a je le še malo znan, kajti, kakor imamo priložnost zaporedoma ugotovljali, tozadevnih določil nihče ne pozna.

O priložnosti objavimo tudi zakon glede novih davščin na avtomobile in kolesa, ki je za naše prebivalstvo od velike važnosti, ker stopi v veljavo že z dnem 28. februarja t. l. in podvrže občinski kontroli vsa kolesa brez razlike.

Italijanski listi obečujejo dalje, da se raztegne na naše dežele tudi zakon za pomoč brezposelnim, glasom katerega dobijo dnevne podpore vsi oni, ki brez lastne krivde postanejo začasno brezposelni.

O priliki hočemo tudi ta zakon raztolmačiti, ker je bila brezposelnost v naši deželi za časa mirne dobe časov trajen vzrok izseljevanja in potujčevanja.

Vpis v volilne imenike: Uradno se objavlja: Tukajšnji list «Goriška straža» z dne 3. t. m. zatrjuje, da se morajo vpisati v volilni imenik vsi oni, ki dovršijo edenindvajseto leto dne 31. maja 1921.

Da se zabrani napačno tolmačenje se smatra potrebnim obvestiti vse interesirane, da določuje tozadevni volilni zakon izrecno, da je vpisati v sedanje volilne imenike le one osebe ki so dovršilo 21. leto dne 31. maja 1920.

Novo notranje posojilo italijanske vlade. — Agencija Stefani javlja z dne 15. t. m.: «Gazzetta Ufficiale» objavlja kr. odlok od 31. decembra 1920, s katerim se zakladni minister v zmislu zakona od 2. maja 1920, št. 522 pooblašča, da izda posojilo v znesku ene milijarde potom sedemletnih nakaznic državnega zaklada. S tem posojilom bi se nabavila potrebna sredstva za povrnitev škode, ki jo je povzročila vojna, in za obnovitev pokrajin, v katere je bil vdrl sovražnik, in obnovitev Julijske in Trentinske Benečije. Obresti bodo po 5% na leto, bodo proste vsakega davka in pristojbine sedaj in v bodoče in se bodo izplačevalo dvakrat na leto vnačaj, in sicer 15. februarja in 15. avgusta vsakega leta. V resnici pa bodo večje, ker se nakaznice ne bodo izdajale al pari, temveč s popustom, ki ga določil zakladni minister sorazmerno s popustom, ki so veljavi za potletne nakaznice. To sedemletne nakaznice se bodo udeleževale izžrebovanja premij, katero se bo vršilo dvakrat na leto, 15. februarja in 15. avgusta, začeni s 15. avgustom 1920. To premije bodo tudi prosto davka in pristojbin.

Dijaški koncert. — V nedeljo, dne 20. februarja ob 4. popoldne se bo vršil v prostorih gostilne Marzini dijaški koncert z izvan redno lepim vspešdom. Sodelujejo dijaki tolminskega učiteljskega. Nastopa tudi slovenski kor. Radi interesa vabimo vse slovensko občinstvo, da se tega koncerta udeleži. — Vztopnina znaša za vse brez razlike 4 L.

Komisariat za samoupravne pošle Goriške dežele

Št. 12141/20. Gorica, 4. februarja 1921.

Okrožnica

vsem županstvom in cestnim odborom goriške dežele in pridruženega ozemlja. Uradni list «Osservatore Triestino» z dne 29. oktobra 1920 št. 237 je priobčil odlok, s katerim se uveljavlja tudi za Julijsko

Benečijo in za Tridentinsko Benečijo zakonski predpisi, ki veljajo že v kraljevini Italiji, glode a) kolekovine za razne spise in listine; b) posebne pristojbine na predjume, na vloge (Deposite) ali zastavila in c) pristojbine na borzne pogodbe.

Smatram za umestno, da obvestim se posebej vsa županstva o teh določbah, ki so popolnoma nove za našo deželo in sicer kolikor se tičejo kolekovine in kolikor se nanašajo na vse pobiranje in plačevanje teh pristojbin.

Ker so ti predpisi stopili v veljavo že s. l. novembrom 1920, je neobhodno potrebno, da se županstva čimprej seznanijo z njimi.

Iz cele vrste novih davčnih ukrepov navajam s poudarkom posebno one, ki se nanašajo na vloge (prošnje), prejemnice in pobotnice, ki jih izdajajo javni uradi in ki so bile do sedaj proste kolekovine.

Od 1. novembra 1920 dalje se morajo vloge (prošnje) kolekovati na sledeči način:

a) pri vlogah (prošnjah) nastavljenih na glavne civilne komisarijate ali na osredne urade, tudi če se vlagajo potom podrejenih uradov ali oblastev; vsaka pola s kolekom 2 lir; b) pri vseh drugih vlogah; vsaka pola s kolekom 1 lire.

Neizpremenjeno ostane kolekovanje vlog (prošenj, pritožb, ugovorov, itd.), predvidevano v določbah tarifne postavke 55/43 zakona z dne 13. decembra 1862, državni zakonik št. 89., v tarifni postavki 56/44 črke a), b) in c) navednega zakona, s poviškom določenim s 1-om 9 črka d) in c) ces. odredbe z dne 23. avgusta 1916 drž. zak. št. 281 in v drugih veljavnih zakonih.

Za navadne prejemnice ali pobotnice, račune in fakture veljajo sledeči podpisi:

Navadno prejemnico ali pobotnico, računi ali fakture, tudi ako niso podpisane:

a) izdane v zasebnem občevarstvu, ako presega svota 5 lir, a ne 10 lir, postopna pristojbina 0.05 lir, 10 lir, a ne 100 lir, postopna pristojbina 0.10 lir, 100 a ne 1000 lir, postopna pristojbina 0.20 lir, 1000 lir, a ne 5000 lir, postopna pristojbina 0.30 lir, 5000 lir, a ne 10.000 lir, postopna pristojbina 0.40 lir, 10.000 lir ali pri nedoločeni svoti, postopna pristojbina 0.50 lir;

b) izdane od javnih uradov ali ako se nanašajo na javne uprave, vsehvi pobotnice za plače državnih uradnikov in uradnikov drugih javnih uprav in pobotnice davkarjev glede plačila kolekovine in neposrednih pristojbin:

ako svota presega: 5 lir, a ne 100 lir, postopna pristojbina 0.10 lir, 100 lir, a ne 1000 lir postopna pristojbina 0.20 lir, 1000 lir, a ne 5000 lir, postopna pristojbina 0.30 lir, 5000 lir, a ne 10.000 lir, postopna pristojbina 0.40 lir, 10.000 lir, ali pri ne določeni svoti postopna pristojbina 0.50 lir.

Za navadno prejemnico ali pobotnico se smatra:

vsak račun, zapis ali listina izdana pod katerimkoli naslovom v svrhu oprostitve dolga in ki znača pobotanje za delno ali celotno plačilo, za poravnanje (kompensacijo) ali akreditiranje;

vsak zapis ali listina, ki na navaden način uniči dolg in tozadeven zapis;

vsako potrdilo plačila ali druga enakovredna izjava na menicah, računih ali faktura, napravljena od kogarkoli;

vsaka izjava, pisana ali pritis-

njena s pečatom: plačano, sald-rano, uničeno, poravljano, itd. ali drugo enakovredno potrdilo, ki je običajno za označevanje plačevanja denaria;

vsaka prejemnica, pobotnica ali priznalnica, izdana za plačila bodisi potom menic, trat, bonov ali drugih listin; vsaka navadna prejemnica menic, nakaznic, trat ali drugih listin;

vsako pismo ali dopisnica, ki potrjuje prejem denarja za delno ali celo plačilo dolga.

Za navadne se ne smatrajo prejemnice, ki oproščajo obvez, izviraajočih iz prejšnjih pisanih dogovorov ali razsodb. Izvzete so pobotnice glede obresti, obrokov, najemnih in sličnih prejemkov, in pobotnic glede borznih pogodb, ako se ne izdajo na kolekovanem listu, ki vsebuje pogodbo.

Pri pobotnicah za plačila, ki jih izvrši država, plača pristojbino izključno le prejemnik.

Pri plačilih na podlagi skupnega naloga se določi pristojbina za vsakega upravičenca, če tudi izda pobotnico le en upravičenec v interesu drugih.

Za navadne prejemnice alj pobotnice in za račune in fakture je dovoljen 5% ni popust predpisane pristojbine, ako se za nje uporablja papir z vtisnjem ko-

lekom in ako znaša pri vsakokratnem zahtevanju znesek kolekovine vsaj 10 lir.

Kolekovina, plačana za račune in fakture, vsebuje tudi ono za istočasno ali poznejšo pobotnico, ako se izda na istem papirju.

Gledè načina plačevanja kolekovin za omenjene prejemnice in pobotnice predvideva zakon papir z vtisnjem ali tis kanim kolekom ali koleko sama.

Moje mnenje je, da se bo kolekovina plačevala skoro izključno le s koleki. Radi tega bi bilo umestno, da županstva priskrbijo pravočasno primorno množino kolekov za prilepljanje na omenjene prejemnice in pobotnice. Seveda morajo stranke povrniti županstvom zneske, ki odgovarjajo uporabljenemu koleku.

Koleke morejo prilepiti in uničiti davčni uradi ali stranke same s tem, da jih prepisejo s svojim podpisom ali z dnevnico.

Ob koncu pozivljam vsa županstva, da si nabavijo zadevne zakonske določbe o kolekovanju ter da jih razobesijo v občinskih uradih v svrhu, da ne njihove poznanje razširi čimbolj mogoče med ljudstvo. — Komisar: Pettarin.

Upravitelj in urednik: Karol Jušič. Tiskarna G. Juch v Gorici.

RUDOLF KOLL

Zobozdravniški atelijè

ustanovljen leto 1892

Odlikovan z največjimi kolajnami v Londonu, Parizu, Vidnuv, Gorici, Saint Louis-u.

Se otvori zopet s 15. februarjem 1921

Sprejema

9—12, 14—17.

GORICA,

Seminiška ulica št. 3, I. n.

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA - GORIZIA

Banka za Julijsko Benečijo v Gorici

Anonimna družba - Društvena glavniča L 1.000.000

Agencije:

Ajdovščina, Ajello, Gradišče, Gradež, Červinjan, Kormin, Tržič.

Depoziti - posojila - odračuni

Brezplačna emisija bančnih nakazov, ki so vporabljeni po celem kraljestvu

Tiskarna G. JUCH

GORICA, VIA MORELLI 14

SPREJEMA VSAKO

TISKARSKO DELO